

จากปัญหาการขาดแคลนแพทย์และการกระจายแพทย์สู่ชนบท กระทรวงสาธารณสุข ได้มอบหมายให้สำนักงานบริหารโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบทร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลิตแพทย์โดยการรับเข้าจากบุคลากรสาธารณสุขที่มีประสบการณ์ทำงานด้านสาธารณสุขและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว เข้าศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา โดยรับการเทียบโอนการเรียนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เรียนชั้นปริคlinikที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นเวลา 2 ปี และเรียนชั้นคลินิก โดยแยก เรียนที่ ศูนย์แพทยศาสตรศึกษา 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลแพร่,โรงพยาบาลพิจิตร,โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว กลับไปปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดที่ตนเองสังกัด ซึ่งจากที่ผ่าน มา ยังไม่เคยมีการศึกษาด้านทัศนคติต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนและการเป็นแพทย์ในชุมชนใน นิสิตแพทย์กลุ่มดังกล่าว

วัตถุประสงค์: เพื่อทราบทัศนคติของนิสิตแพทย์ที่มาจากบุคลากรสาธารณสุขต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนและการเป็นแพทย์ในชุมชนในอนาคตและศึกษาความเป็นมาและการดำเนินงานตามโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท

วิธีวิจัย: ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 22 คนซึ่งมาจากบุคลากรสาธารณสุขที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลวิจัย:(1) การดำเนินงานตามโครงการฯสำนักงานบริหารโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบทขาดแผนงานในการเตรียมความพร้อมของศูนย์แพทยศาสตรศึกษาเพื่อรองรับให้เป็น

โรงเรียนแพทย์ การประสานงานกับคณะแพทยศาสตร์ไม่ต่อเนื่องและไม่พบเอกสารการดำเนินโครงการที่เป็นลายลักษณ์อักษรนิสิตแพทย์ส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ถึงรายละเอียดของโครงการฯ ระยะเวลาในการใช้ทุนไม่ชัดเจน (2) ด้านความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปรีคลินิก อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ใช่แพทย์และเป็นอาจารย์ใหม่ การสอนส่วนใหญ่เป็นบรรยาย เนื้อหาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์มีมากเกินไปและนิสิตสามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้เรียนรู้ในชั้นคลินิกได้น้อย ในระดับชั้นคลินิกพบว่ามีความแตกต่างกันในแต่ละศูนย์แพทยศาสตรศึกษาในด้านการวัดผลประเมินผล เจตคติของอาจารย์ ปัญหาที่พบคืออาจารย์แพทย์ไม่เพียงพอเนื่องจากอาจารย์ มีภารกิจหลักในด้านการรักษาดูแลผู้ป่วย ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นิสิตเห็นด้วยกับวิธีการเรียนการสอนทางไกลแบบสื่อสาร 2 ทางทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายแต่มีอุปสรรคคือมีการขัดข้องของสัญญาณ (3) ความคิดเห็นต่อการเป็นแพทย์ในชุมชนพบว่านิสิตส่วนใหญ่รับรู้บทบาทหน้าที่ของการเป็นแพทย์ในชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในชุมชนแต่หากมีโอกาสในการศึกษาต่อ ต้องการศึกษต่อเฉพาะทางเพิ่มเติมและพบว่ากลุ่มสาขาวิชาชีพจากเภสัชกรมีความต้องการศึกษาต่อในอัตราส่วนที่มากกว่าสาขาวิชาชีพอื่น (4) ความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพบว่านิสิตส่วนใหญ่ไม่มีความผูกพันกับคณะแพทยศาสตร์เนื่องจากการเรียนชั้นปรีคลินิก วิชาเรียนส่วนใหญ่เรียนกับอาจารย์คณะอื่น และทำให้ไม่มีความผูกพันกับอาจารย์แพทย์เท่าที่ควรและมีได้รับการดูแลจากคณะแพทยศาสตร์เมื่อเข้าเรียนชั้นคลินิกจึงควรมีการหมุนเวียนที่อาจารย์จากคณะแพทยศาสตร์ในการร่วมสอน

ข้อเสนอแนะ (1) ควรเตรียมความพร้อมผู้สอนให้มีความรู้ทางด้านแพทยศาสตรศึกษา อาจารย์ในคณะแพทยศาสตร์ควรมีบทบาทในการเรียนการสอนชั้นปรีคลินิกและชั้นคลินิกมากยิ่งขึ้น (2) ควรพัฒนาแหล่งทรัพยากรในการค้นหาข้อมูลรวมถึงการจัดตั้งศูนย์กลางในการประสานงานแต่ละศูนย์แพทยศาสตรศึกษา (3) คณะแพทยศาสตร์ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์แพทยศาสตรศึกษาเช่นการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานอาจารย์แพทย์ การประสานให้ทุกศูนย์แพทยศาสตรศึกษามีความเป็นหนึ่งเดียว ควรนำภาควิชาของแต่ละแห่ง มารวมกันเพื่อสร้างมาตรฐานเดียวกันและจัดระบบโครงสร้างให้มีผู้รับผิดชอบประสานงาน (4) ควรมีศูนย์ประสานงานให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือนิสิตและบัณฑิตแพทย์ (5) การรับเข้านิสิตควรรับบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการไม่จำกัดสาขาวิชาที่เรียนจบ จำกัดอายุให้น้อยลงคัดเลือกผู้เรียนที่มีสติปัญญาในระดับปานกลางแต่ต้องมีภาวะทางอารมณ์ที่ดีมี ความพร้อมที่จะเรียนรู้

Based on the shortage of physicians in rural areas, the Thai Ministry of Public Health has set up a 30 years program called the Collaborative Project to Increase Production of Rural Doctors to solve this problem. The Naresuan University Faculty of Medicine responded to CPIRD by recruiting medical who hold bachelor degree in health science and have at least two years work experience in health facilities of the Thai Ministry of Public Health. The objective of this study was to explore the attitudes among public health personnel recruited as medical students toward medical education and their future role as community physicians. A qualitative method with in-depth interviews was used. The subjects interviewed were: twenty-two medical students. (1) The study revealed that the background and process development of this tract to increase the number of rural doctors had to overcome some planning and logistic support problems from student affairs and preparation of the Medical Education Center at participating hospitals. The coordination between the Faculty of Medicine and the CPIRD had not done any clear documentation at the start. (2) The teaching and learning in pre-clinical years had too many students in a class, lecturers were not medical doctors. They wanted to learn about patient diagnosis before coming to clinical years. They expressed some problems related to the teaching and learning in clinical years that most teachers could not complete all skill teaching because they had to divide their time between teaching and patient care as well as some could not finish teaching on time. (3) Most students would like to continue working in the community. However, many students would like to extend their study to be specialist doctors. (4) Most students had no tight bond with the Naresuan University Faculty of Medicine since most of the classes took place in other faculties. In addition, most students felt that the Faculty of Medicine did not take good care of them. Instead, they had a stronger bond with the Medical Education Center than with the Faculty of Medicine.

Recommendations from the students: (1) All lecturers should be trained in medicine education. (2) More study resources should be provided, both at the Naresuan University Faculty of Medicine and at the provincial hospitals. (3) Naresuan University Faculty of Medicine should more closely cooperate with provincial hospitals. In recruiting students, there should be a mechanism to carefully consider students qualifications, emphasizing the interviewing process rather than only academic tests. Standards of teaching for all departments should be the same and should have a coordinator to guarantee the standards in all departments. (4) A counseling system should be developed to help students during their studies and post-graduation. (5) In recruiting students, recruiter should consider students qualification more carefully by emphasize on interviewing process instead of testing process.